

Torah from Around the World

Wie een ander gunstig beoordeelt zal zelf gunstig beoordeeld worden.

Talmoed, Sjabbat 127b

Sjabbat 12 augustus 2023/ 25 Av 5783, Reë, Dewariem/Deuteronomium 11:26 - 16:17

Tanach blz. 375 - 385

Haftara: Jesjajahoe 54:11 - 55:5

Tanach blz. 893

Vertaler: Benjamin Cohen

Commentaar: **Cantor Evan Kent** was 25 jaar lang Chazan van Temple Isaiah te Los Angeles en leeft nu in Jeruzalem, waar hij verbonden is aan het Hebrew Union College-Jewish Institute for Religion.

[Oorspronkelijke Engelse tekst](#)

Een ethische tafel dekken

In de sidra van deze week spreekt Mosjé opnieuw tot het volk en deelt hij met hen de regels en verordeningen die moeten worden nageleefd om gezegend te worden. Onder de gepresenteerde wetten is een groot deel gewijd aan wat je wel of niet mag eten. In het eerste hoofdstuk van de sidra Reë lezen we:

"Wanneer de EEUWIGE, uw God, u de beschikking heeft gegeven over het hele gebied dat Hij u beloofd heeft, ligt de plaats die Hij zal kiezen om er zijn naam te laten wonen misschien te ver weg. Toch kunt u dan, wanneer u dat wilt, gewoon vlees eten. U mag runderen, schapen of geiten die u van de EEUWIGE hebt gekregen, slachten zoals ik u heb voorgeschreven, en het vlees eten wanneer u wilt, overal waar u woont." (Dewariem 12: 20-21).

Volgens bijbelcommentator Nechama Leibowitz is het eten van vlees gebaseerd op het pure genot van het eten van vlees een nieuw concept. Voorheen maakte het eten van vlees deel uit van het offerritueel waarbij Aharon en de priesterklasse ook deelnamen aan het eten van dit brandoffer. Maar de verkondiging van Mosjé om vlees te eten wordt met tegenzin en met bepalingen gegeven. Het vlees moet worden geslacht zoals gespecificeerd door de Eeuwige, en van bloed moet men zich onthouden want "bloed is leven; vlees met leven erin mag u niet eten." (Dewariem 12: 23). In wezen is dit de voorloper van de regels voor koosjer slachten en eten.

Het is overduidelijk dat hetgeen we eten en de beslissingen die we nemen over eten, veel tijd in beslag nemen in ons dagelijks leven, van ontbijt- en lunchopties tot de altijd weerkerende vraag: "Wat zullen we vanavond eten?"

Deze beslissingen reiken verder dan de maaltijd en bepalen vaak wie we zijn - wat ik onze 'voedingsidentiteit' noem. Net als andere aspecten van hoe we onszelf definiëren, verandert voedingsidentiteit vaak in de loop van de tijd. Ik was 20 jaar vegetariër, maar een paar jaar geleden ben ik weer gevogelte en vis gaan eten. Mijn man is een toegewijde carnivoor, dus omwille van "sjalom beit" (huisvrede) en omdat ik geen zin meer had in het koken van dubbele maaltijden, gaf ik mijn eigen toewijding aan vegetarisme op. Maar we besloten dat als we vlees gingen eten, ons huis koosjer moest zijn.

We kochten nieuwe borden, potten en pannen, bestek, messen en keukengerei. Rond dezelfde tijd publiceerde mijn vriend, leraar en mentor, rabbijn Richard Levy (van zaliger nagedachtenis) een essay over 'ethisch kasjroet'. Rabbijn Levy beweerde dat het niet voldoende was om dieren te laten slachten volgens de traditionele regels van kasjroet, maar dat we ook rekening moesten houden met morele concepten zoals de verzorging van de dieren en eerlijke behandeling en vergoeding van arbeiders in vleesverwerkende fabrieken. Rabbijn Levy beweerde dat het kopen, bereiden en eten van voedsel heilige handelingen zijn die doordrongen zijn van ethische overwegingen die verder gaan dan het eten van vlees; ze omvatten ook beslissingen over wat voor groente en fruit we eten. Als we echt het gebod: "*Vreemdelingen mag je niet uitbuiten. Jullie weten immers hoe het voelt om vreemdeling te zijn, omdat jullie zelf vreemdelingen zijn geweest in Egypte*" (Sjemot 23:9) omarmen, dan zouden onze voedselaankopen rekening moeten houden met de behandeling van landarbeiders, waarvan velen migranten zijn en ware vreemdelingen in ons land. Uiteindelijk worden beslissingen over waar te winkelen, wat te kopen en hoe ons voedsel te serveren, complexer dan de regels van kasjroet zoals gepresenteerd in de Tora en latere rabbijnse leringen.

Een ethische kasjroet is ook een zeer diepgaande manier voor liberale Joden om hun Joodse waarden en onze voortdurende nadruk op *tikoen olam* (herstel van de wereld) tot uitdrukking te brengen. Zoals rabbijn Levy zegt:

"In de unieke context van onze eigen tijd kan kasjroet een "natuurlijke" zaak zijn voor liberale Joden. Het voedt ons verlangen om ons spirituele leven te verdiepen; het beantwoordt aan onze klassieke verplichtingen jegens sociale rechtvaardigheid; het brengt ons nauwer in contact met onze goddelijke rol als beheerders van de schepping; het opent nieuwe mogelijkheden ons te vermengen met de huidige diverse bevolking van Joden en niet-Joden; het biedt een verscheidenheid aan disciplines die ons ervan kunnen weerhouden af te glijden naar de muil van het westerse materialisme." (Richard Levy, in *The Sacred Table*, CCAR Press, p. 75, Mary Zamore, red.)

Deze keuzes en beslissingen worden niet van de ene op de andere dag gemaakt. Zoals veel van de religieuze aspecten van ons leven, is de naleving van kasjroet, en vooral ethisch kasjroet, een continuüm en een proces. Rabbi Levy's benadering van voeding geeft de ware geest van het liberale Jodendom weer.